

Distància
2,2 km

Temps
1 hora

Dificultat
baixa

Els recs de Banyoles són una infraestructura singular de la ciutat. Es tracta d'una xarxa de petits canals que condueixen l'aigua provinent de l'Estany i que era utilitzada per regar conreus, per a usos domèstics (beure, rentar, netejar...) i, posteriorment, per moure els molins de les indústries, mitjançant salts d'aigua.

La trama és artificial, i inicialment va ser construïda pels monjos benedictins del monestir de Sant Esteve a partir del segle IX, aprofitant el pendent descendent del terreny entre l'Estany i la ciutat. La longitud total de la xarxa de recs és de 33 quilòmetres, dels quals, una bona part, han estat soterrats a causa del creixement de la ciutat durant el segle XX.

1. Banys Vells (0 h 00 min)

Iniciem el recorregut seguint el rec Major, que comença el seu curs davant els Banys Vells, els banys municipals a l'Estany.

Aquest rec, documentat a 1263, és el més important, el que porta més cabal d'aigua i el que recorre més part del centre històric.

Mentre l'anem seguint pel passatge Llorenç Busquets Magdalena, podem observar diversos rentadors que utilitzaven els veïns per a ús domèstic, així com observar el Límit, una construcció triangular que antigament regulava el cabal del rec.

plaça Major

2. Can Quim del Rec (0 h 10 min)

Tot seguit arribarem a Can Quim del Rec, una masia del segle XVII on l'aigua passa per sota l'edifici i segueix el seu camí cap al centre de la ciutat.

Continuem el recorregut pel carrer Colom, al final del qual, trobarem un encreuament. En aquest punt, creuem el pas de vianants i seguim pel carrer Llibertat, una de les vies principals de la ciutat que ens conduirà al centre històric, on recuperem el rec Major en superfície.

3. Plaça Major (0 h 17 min)

Arribem a la plaça Major (segle XIII), on podrem continuar gaudint de l'harmonia entre l'aigua i la pedra. Aquesta és una plaça porticada de forma rectangular envoltada per quaranta arcs amb dovelles.

Entre els edificis de la plaça cal destacar Cal Moliner, l'únic d'una sola planta, que en el seu pati interior encara conserva un antic molí que aprofitava l'aigua del rec per fer farina.

El molí es pot visitar de dilluns a divendres de 10.00 h a 14.00 h (excepte festius).

Si ho desitgem, abans de seguir l'itinerari senyalitzat, ens podem desviar pel carrer Mercadal, en direcció la Plaça dels Estudis, on trobem, el Museu Darder, on apart de trobar-hi, les col·leccions d'història natural, hi ha una part dedicada a explicar el fenomen hidrogeològic de la conca lacustre de l'Estany de Banyoles, i on descobrirem més informació dels recs (www.museusdebanyoles.cat).

4. El Molí de la Victòria (0 h 23 min)

Entrant pel carrer Major i, al cap de pocs metres, trobarem un pas estret que ens portarà al que havia estat el molí de la Victòria, on es pot sentir el brogit de l'aigua del rec Major.

Continuarem el recorregut baixant unes escales que ens conduiran al carrer Sant Pere. Un cop arribem a aquest punt, podem seguir l'itinerari senyalitzat en direcció la Llotja del Tint (punt 5).

També hi ha la possibilitat de deixar un moment l'itinerari per seguir una ramificació del rec i desviar-nos en direcció el carrer Girona, on el rec passa per sota les cases, i reapareix al carrer de la Muralla, en un tram conegut com el recs dels molins, on hi ha diversos salts d'aigua que recentment, s'han rehabilitat, i que corresponien a les grans indústries que conformaven aquest carrer.

Si seguim el rec Major, aigües avall i abans de desembocar al riu Terri trobem la **Farga d'Aram i molí paperer d'Escatllar**, un edifici construït el 1685 per treballar-hi l'aram aprofitant la força de l'aigua del Rec Major i fou ampliat el s.XIX amb un molí paperer. Ambdues activitats van coexistir fins el seu tancament a mitjan s.XX. És un dels exponents més importants de la indústria manufacturera del Pla de l'Estany. Actualment, l'empresa Sastres Paperers hi fa paper artesanalment i ofereix activitats per a la difusió d'aquest ofici.

MOLÍ PAPERER DE LA FARGA
Ed. de la Farga d'Aram/Molí Escatllar - c/ Concòrdia de les aigües de l'Estany - molilafarga.wordpress.com
Per informació i reserves al 653 447 147 o molipaperer@plaestany.cat

5. Llotja del Tint (0 h 25 min)

Es tracta d'un edifici gòtic civil del segle XV que es dedicava al tint de teixits, aprofitant l'aigua del rec. Actualment es destina a sala d'exposicions municipal.

Horari: divendres de 18.00 h a 21.00 h
dissabtes d'11.00 h a 14.00 h i de 17.00 h a 21.00 h
diumenges d'11.00 h a 14.00 h

6. Plaça de la Font (0 h 27 min)

Continuant l'itinerari, arribem a la plaça de la Font, d'origen medieval, que va ser, durant molts anys, la plaça de la Vila.

Aquí també trobem l'edifici de la Pia Almoina (segles XII – XIV), un palau gòtic que albergava una institució benèfica que repartia pa i roba entre les famílies pobres de la vila. A principi del segle XIV s'hi va instal·lar la seu del Consell de la Vila o ajuntament. I, actualment, acull el Museu Arqueològic de Banyoles, on s'hi exposen col·leccions de la comarca des de la paleontologia fins a l'època medieval, i el Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles. Més informació a www.museusdebanyoles.cat

7. Plaça del Teatre (0 h 33 min)

Baixant pel carrer Escrivanies arribem a la plaça del Teatre, una de les més antigues de la ciutat. Aquí podem tornar a observar el pas del rec Major i, en una cantonada, una mica amagat, hi trobem un rentador públic cobert molt ben conservat.

Seguim el recorregut pel carrer del Puig, on trobarem Can Racó (segles XIII - XVIII), actualment seu del Centre Excursionista de Banyoles. Antigament aquest edifici estava compost de dues cases: Can Rodeja (segle XIII), i Can Racó (segle XIV). Fixeu-vos que, a la façana principal, la porta d'arc de mig punt amb dovelles ha quedat escapçada per un arc rebaixat. També és interessant la gran finestra de llinda de sobre.

8. El Monestir de Sant Esteve (0 h 36 min)

El carrer del Puig ens conduirà fins a la plaça del Monestir on podrem observar un tram del rec de la Figuera d'en Xo. Al seu davant, hi trobem el monestir de Sant Esteve, seu fundacional de la ciutat, construït pels monjos benedictins (segles IX – XVIII). A l'interior s'hi troba el retaule gòtic de Nostra Senyora de l'Escala (segle XV) i l'arqueta de Sant Martírià (segle XV), patró de la ciutat. En l'actualitat, al primer pis del claustre, hi trobem ubicat l'Arxiu Comarcal del Pla de l'Estany.

9. Hortes (0 h 40 min)

Banyoles és una ciutat estretament lligada a la terra. En primer lloc per l'incomparable espai natural de la conca lacustre i, en segon lloc, per la important zona d'hortes situada al darrere del monestir, que es proveeix d'aigua gràcies a l'entramat de recs que caracteritza la ciutat.

El conjunt dels horts, l'aigua circulant, el travertí, els arbres fruiters i la silueta del monestir donen lloc a un paisatge singular, que recorda l'entorn de la vila de Banyoles de fa segles.

Els productes frescos dels horts han estat sempre a l'abast de tothom a través dels mercats i, fins i tot, es van arribar a conrear diversos productes reconeguts, com ara els alls de Banyoles.

10. Rec de Ca n'Hort i Can Teixidor (0 h 45 min)

Seguint el camí observareu com s'ajunten el Rec de Ca n'Hort i Can Teixidor.

Posteriorment trobarem la creu del terme, l'antiga creu que delimitava la separació entre la vila (nucli interior de les muralles) i el terme (part de fora de les muralles, on vivien els pagesos).

Uns passos més endavant, veurem una llegendària font, la font de les Ànimes (a final del segle XVIII), que rep el seu nom per la seva proximitat al cementiri vell.

Els recs que ens anem trobant en aquest últim tram de la ruta passaven pels afores del nucli de la ciutat i portaven l'aigua al Mas Hort i el Mas Teixidor.

11. Camí de l'Horta i Cal General (0 h 50 min)

Continuem l'itinerari en direcció a l'Estany, seguint els recs de Ca n'Hort i Can Teixidor i passant per Cal General. Un cop arribem a l'escola de la Draga, continuarem pel passeig que ressegueix el rec de la Figuera d'en Xo, on podrem observar els respectius rentadors, que ens acompanyaran fins a arribar al passeig Lluís Marià Vidal i l'Estany.

Oficina de Turisme de Banyoles
Pg. Darder - **Pesquera núm 10**
17820 Banyoles
Tel 972 583 470
turisme@ajbanyoles.org
www.banyoles.cat/turisme
Turisme Banyoles

Consorci de l'Estany
Tel. 972 576 495
consorci@consorcidelestany.org
www.estanyespainatural.net

Primera edició 2013. reeditat gener 2016
Disseny: Martírià Pagès - Cartografia: SIGTE - MarçopoloArt - Impressió: Lith Gràfiques SL
Fotografies: David Extremera, Lúcia Anglada, Meritxell Pujo, Harold Abellan, Joan Anton Abellan
Agraïments: Sastres Paperers i Joan Anton Abellan

una volta a l'estany

Ruta dels recs

4

ITINERARIS PER L'ESPAI NATURAL